

נועם שיח

שיחות אב"ד סאנטוב שליט"א

ביים רבין'ס טיש

פניני נועם שיח - א

בהר-בחקותי תש"פ

מכון אפריון לשלמה

לייקווד תש"פ

כל הזכויות שמורות

למכון אפריון לשלמה

להוצאת שיחות הרב שלמה זלמן פרידמן שליט"א

אב"ד סאנטוב - לייקווד

הרב פנחס בידרמן - הרב נתן נטע פרוש

9996551.z@gmail.com

לקבל גליונות, לנדב גליונות, ולהערות

נא לפנות להנ"ל

קונטרס זה נדבת

הנגיד החסיד המפואר

מו"ה אשר זעליג בראדט הי"ו

יושב ראש מוסדות ראחמיסטריווקא בלייקווד

לע"נ אחינו בני ישראל

שנפטרו לאחרונה במגפה הנוראה ר"ל

ת.נ.צ.ב.ה.

ביים רבין'ס טיש

פניני "נועם שיח" - א

מלוקטים מהגליונות שי"ל במשך השנים

סיפר לי ידידי שי"ב הרה"ח ר' שלום מיכל אורגל שליט"א יד מינו של כ"ק מרן הרה"ק מטאהש זי"ע, שבכל ליל שבת קודש בעת עריכת השולחן, היה יושב מימין הרבי חתנו הגדול ה"ה כ"ק אדמו"ר מהאדאס שליט"א.

והנה באחת השבתות הופיע בקרית טאהש אדם מכובד אחד - א שיינער איד - והגיע לבית המדרש עוד בטרם עריכת השולחן, ומיד ניגש אל ראש השולחן והתיישב במקום המיועד לחתנו של הרבי - בצד ימין של הרבי - בלא שיכבדוהו. הגבאים נכנסו לבית המדרש, וראו את האיש הזה יושב במקום המיוחד להאדמו"ר מהאדאס, וחשכו עיניהם, ועמדו אובדי עצות מבלי לדעת מה לעשות, שכן מצד אחד לא רצו לבייש את האיש הזה לומר לו שיקום ממקומו ולפנות את המקום לכבוד חתנו של הרבי - ומאידך גיסא איך שייך להניח אותו להישאר לשבת שם, הלא חתנו של הרבי יותר מכובד ויותר חשוב ויותר מבוגר מאותו יהודי, ובפרט שהוא חתנו של הרבי, ולכן החליטו לא לומר כלום בנידון, ושב ואל תעשה עדיף, ומוטב להשאיר את המצב על מתכונתו כמו שהוא, ולהמתין לראות כיצד יפול דבר.

והנה כשנכנס הרבי לביהמ"ד, תפס על אתר את שאירע שם, ומיד ציוה לקרוא אליו את הגבאי - עוד לפני שהתחיל לשייר "שלום עליכם" - ואמר לו שילך לבית חתנו תיכף ומיד, ויגיד

לחתנו, שהוא מאוד צרוד בקולו – הייזעריג – ואינו יכול לקרות בתפילת שחרית בתורה – כידוע שהרבי היה קורא מידי שבת בשבתו בתורה ולא הפסיד מעולם לקרוא בתורה – ואמור לו בשמי שביקשתי שישאר בביתו, ויכין את עצמו לקרות למחר בתורה...
 וכך, בתושייתו המרובה של הרבי, הכל על מקומו יבוא בשלום...

איתא בחז"ל (מסכת שבת דף ט' ע"ב): מאימתי התחלת אכילה, משיתיר חגורה. מסופר על הרה"ק רבי ישראל מהוסיאטין זי"ע, כשניגש להשולחן הטהור בפעם הראשונה – אחרי הסתלקות אביו הרה"ק רבי מרדכי שרגא מהוסיאטין זי"ע, בנו הצעיר של מרן קדוש ישראל מרוז'ין זי"ע – כשהתיר החגורה בחדרו (בהוסיאטין היה המנהג לשבת אצל ה"שולחן" בלי החגורה), אמר את המימרא הנ"ל: "מאימתי התחלת אכילה, משיתיר חגורה", ואז ניגש אל השולחן הטהור.

ובספר "אהלי יעקב" לחתנו הרה"ק רבי יעקב מהוסיאטין זי"ע ביאר את מאמרו הנ"ל באופן נפלא, דהנה כתיב בקרא (בראשית ב', כ"ה): ויהיו שניהם וגו' ולא יתבוששו, ופירש רש"י "לא ניתן בו יצר הרע עד אכלו מן העץ".

ומבואר ב"ספורנו", שלפני החטא של אדם הראשון, קודם כניסת היצר הרע, היו כל פעולותיהם וכל אבריהם עושים רצון קונם בלבד, לא להשיג תענוגות נפסדות כלל, לכן היו כל אבריהם שוים, ואך אחר החטא ניתן בו יצר הרע, והנה חז"ל אמרו (מס' קידושין דף ל' ע"א), ברא הקב"ה יצה"ר ברא לו תורה תבלין, לכן בה במדה

שהאדם הולך ומשתלם בקדושת התורה – בה במדה הולך היצה"ר הלוך ונחלש, ובהתאם לכך הולכים האברים ומשתווים.

והנה טעם ה"חגורה", הוא כדי שלא יראה הלב את האברים של מטה, אולם ע"י השתלמות האדם בקדושת התורה הגורמת לטיהורן ולזיכוכן של פעולת האברים, שתבוצענה באי השגת תענוגות נפסדות כי אם לעשות רצון קונם, הולכים האברים ומשתווים, והחגורה נעשית מיותרת.

וזהו כוונת הרה"ק באמרו המאמר הנ"ל קודם כניסתו לשולחן, מתי אפשר להתחיל בהנהגת "שולחנות"? – בזמן שההשתלמות בקדושה התקדמה כ"כ שכבר אפשר לוותר על החגורה – אימתי התחלת אכילה, משיתיר החגורה...

שמעתי מאחד שהיה גר בקראון הייטס, שבאחד מלילי השבתות הלך להשתתף בעריכת השולחן של כ"ק מרן האדמו"ר בעל "נועם אליעזר" מסקולען זי"ע. בהיכנסו נגלה לנגד עיניו מחזה בלתי יאומן – הרבי מסקולען עומד ואומר "שלום עליכם" בהתלהבות וחיות דקדושה, כשכל כולו בוער כשלהבת אש, ואף אחד לא נמצא בבית מדרשו – אף אחד! – אף לא הגבאי או אחד מבני ביתו – הרבי נמצא לבד כשמסביבו ארבע כותלי הבית המדרש – והרבי אומר "שלום עליכם" בהתלהבות כזו כאילו היו שם י"ב קומות פארענצ'עס מלאים אנשים...

אחר כך ניגש הלה להרבי זי"ע ושאלו: למה היה צריך הרבי להתחיל ולומר "שלום עליכם" בעוד הבית המדרש ריק מבני אדם – עם פאסט נישט! – והרי היה עדיף שהרבי ימתין כמה דקות עד

שיגיעו כמה אנשים – או לכל הפחות הגבאי או אחד מבני ביתו – ואז יתחיל הרבי באמירת "שלום עליכם". השיב לו הרבי: האם אני אומר "שלום עליכם" לאנשים?! אני אומר את זה למלאכים, והרי הם נמצאים כאן!...

אצל מרן האדמו"ר מוויז'ניץ שליט"א - על ישראל הדרתו בקרית וויז'ניץ בני ברק - נהוג, שבליל שבת קודש, בעת עריכת השולחן, נוגשים אל הרבי כל הבחורים המגיעים לעול התורה והמצוות באותה שבוע, ואומרים להרבי את הפשעטיל שהכינו לכבוד הבר מצוה, והרבי מנענע בראשו לאות הבנה בהאמור, הגם שלפעמים הבחור אומר את הפשעטיל כ"כ בלחש, עד שבקושי גדול אפשר לשמוע את מה שהוא אומר - ואח"כ נותן לבחורים איזה פרי, והחסידים מתחילים לשיר "וראה בנים".

פעם שמע זה שישב על יד הרבי, שבחור אחד ניגש להרבי להגיד את הפשעטיל, והחל לומר "קפיטל תהילים"! - והרבי נענע בראשו כרגיל כמו שעושה לכל הבחורים שאומרים לפניו את הפשעטיל, וכשגמר להגיד את הקפיטל תהילים, נתן לו הרבי פרי.

כמובן שהוא התפלא מאוד על הדבר המוזר הזה, שבחור בר מצוה יגש להרבי להגיד לו קפיטל תהילים במקום להגיד לו פשעטיל, ולאור הפליאה העצומה החל לחפש אחר הבחור, וכשמצאו שאלו: אני שמעתי שאתה אמרת להרבי קפיטל תהילים - הגד נא - מה זה ועל מה זה!?

אמר לו הבחור: אומר לך את האמת - באמצע השבוע נכנסתי להרבי, ואמרתי לו שאני מפחד שבעת שאגש אל הרבי בליל שב"ק,

שמא מרוב התרגשות אשכח את הפשעטיל מה שיש לי לומר, אז מה אעשה. אמר לי הרבי, שכשאעבור לפניו, אגיד לו קפיטל תהילים במקום הפשעטיל, ואף אחד לא יתפוס... – וכך נהגתי באמת – וכפי שראית הרבי עשה אותן תנועות כמו שהוא עושה לכל בחור כששומע את הפשעטיל שלו...

בספר "איש חסיד" – קונטרס "בקודש פנימה" (זכרונותיו של הרה"ח ר' משה טוביה גרינצווייג ז"ל משב"ק של הרה"ק מבעלזא זי"ע) כתב דבר נפלא:

פעם בליל שב"ק לאחר גמר עריכת השולחן הטהור ביקש כ"ק מרן הרה"ק רבי אהרן מבעלזא זי"ע לקרוא לרופא על כי נתקע עצם בגרונו, כשבא הרופא ראה שזה מצב הגובל בפיקוח נפש ממש – עד שהתיר לעצמו אף להדליק האור בחדרו של כ"ק מרן זי"ע בכדי לראות היטב את עומק הגרון ולהוציא העצם.

תוך כדי עיסוקו שאל הרופא את מרן הקדוש, ממתי נתקע לו עצם זה בגרונו, "באמצע הטיש", השיב מרן הק'. הזדעק הרופא בפליאה: הלא יסורים איומים הם וגובלים בפיקוח נפש, ולמה לא ציוה רבינו מיד באמצע הטיש לקרוא לרופא. השיב מרן הקדוש באמירה רבת משמעות "לא רציתי לצער את החסידים..."

פעם זמזמתי בפרוזודור שלפני חדרו של כ"ק מרן זי"ע איזה תנועה של ניגון – היה זה בשעת לילה מאוחרת – באחת קרא לי מרן הק' ואמר לי "מ'דארף זעך רעכענען מיט די שכנים..."

לפני איזה שנים שהה כ"ק אדמו"ר מראחמיסטריווקא-ארה"ב שליט"א בליקווד על שבת קודש, ועשו מצב שלם – היו שם אלפי אנשים שהגיעו מניו יארק ועוד מקומות – ברם ה'כל מקדש' שאמר הרבי והקידוש וכו' – הכל היה באותן תנועות ובאותה התנהגות כבכל שבוע – אני זוכר בשנה הראשונה שהחל להנהיג את הציבור, היה לפעמים בערך מניין אנשים בשולחנו הטהור, בפרט בימי הקיץ, ואכן – ה'כל מקדש' בליקווד היה באותן תנועות ובאותו מצב בדיוק כמו שהיה אז בבארא פארק כשהיו עשרה אנשים...

פעם אחת ביקש הגה"ק מרן אדמו"ר מוויזשניץ-מאנסי זי"ע בליל שבת קודש לנוח קימעא שעה קלה קודם עריכת השולחן, וכשהקיץ משנתו היו הפאות שלו מעורבבים ומקומטים מחמת השינה, והגבאים ביקשו מהרבי שיסדר את הפאות, "כי אם לא יסדר אותם, אז יכירו וידעו כי הרבי ישן עכשיו לפני הטיש". כששמע הרבי את דבריהם אמר להם "וכי עשיתי למישהו רע? ממי אני צריך להתבייש? הלא נאמר 'שינה בשבת תענוג'", והרבי נכנס לטיש עם הפאות המעורבבים כמו שהוא.

במחזור "דברי יואל" (סוכות) מסופר, שפעם אחת בחוה"מ סוכות באמצע עריכת השולחן של הגה"ק מסאטמאר זי"ע הופיע הגה"צ מוה"ר לוי יצחק גרינוואלד זצ"ל אבד"ק צעהלים בעמח"ס "מגדלות מרקחים", ורבינו נתן לו שיריים מהפערפי"ל, ואמר הגה"צ מצעהלים לרבינו "הלא שיריים של צדיק הוא דבר חשוב,

ואפשר שצריך לברך 'לישב בסוכה' אפילו בפחות מכשיעור", וציוה רבינו שיביאו לו מבית התבשיל כלי שיש בו שיעור הגון של פערפי"ל לכבודו של הרב מצעהלים...

הרה"ק רבי יצחק מווארקא זי"ע, פעם בעת עריכת שולחנו הטהור נכנסה אמו הרבנית, וביקשה מבנה שיביא לה כוס מים, והחסידים מיהרו והם הביאו לה כוס מים, אך היא לא רצתה לקבל מהם באמרה שביקשה מבנה רבי יצחק ולא מהם – וכך הוה – הרה"ק מווארקא זי"ע קם באמצע עריכת שולחנו, ונתן לאמו כוס מים, ואח"כ הבחינו החסידים שאמו כלל לא הוצרכה לכוס מים, רק חפצה בכך לזכות את בנה במצוה גדולה זו של כיבוד אם...

שמעתי סיפור נפלא: בלונדון היה ילד אחד שהלך לחנות לקנות דברים שונים, בלכתו ברחוב, נקרעה השקית, וכל הדברים נפלו על הרצפה. הילד עמד בחוסר אונים, והסתכל על כל מה שקנה איך שהם מתגוללים בראש כל חוצות על הרצפה, ולא ידע להשית עצות בנפשו. לפתע, בעודו עומד באיבוד עשתונותיו, ניגש אליו אחד שהבחין בכל מה שאירע, ואמר לו שימתין כמה דקות והוא כבר חוזר אליו. האיש הזה הלך במהירות, וחזר כעבור כמה דקות עם שתי שקיות, והתחיל להכניס את הדברים לתוך שתי השקיות, את האחת הוא נטל עמו ואת השניה הוא נתן להילד וכך התחילו ללכת ביחד. היהודי שאל את הילד היכן הוא מתגורר, וכשאמר לו הילד, אמר לו הלה שהוא יעזור לו עד שיגיעו לביתו,

ואכן האיש הזה הלך עם הילד עד לביתו, ועזר לו להעלות את הדברים להבית, ונפרד ממנו לשלום.

כעבור זמן, נסתלק כ"ק מרן הגה"ק מוויזשניץ-מאנסי זי"ע, וכל בניו הוכתרו לכהן כאדמורי"ם לבית וויזשניץ, ואחד מבניו המתגורר בלונדון עלה גם הוא לכהן כאדמו"ר מוויזשניץ-לונדון. בשבת הראשונה כשערך הרבי החדש את השולחן הטהור, כולם נקבצו ובאו לך מכל העיר לונדון לחזות בעבודתו הק' בשבת הראשונה, וגם הילד הזה הלך לשם. לפתע שם הילד לבו לזה שיושב בראש השולחן, ואמר בהתרגשות לאביו "אבא! הבט וראה! – האיש הזה – הוא היהודי שעזר לי אז עם החבילות שלי"...

הרה"ק רבי משה משינעווא בנו של ה"דברי יחזקאל" משינעווא, היה איש חלש מאוד, ואילו כשהיה בא זמן התפילה היה קופץ בכל הכוחות במסירות נפש. הגה"ק מסאטמאר זי"ע סיפר, שהוא זכה להיות אצל רבי משה על שבת קודש, ופעם אחת בשלחן הטהור ביום השבת אחר התפילה כשהכניסו את הקוגל, דיבר רבי משה שהקוגל יצא השבוע מאוד טעים ומתוק, במטבח עמדה נערה יתומה שהיא הכינה את הקוגל, רבי משה בכבודו ובעצמו נכנס באמצע השולחן הטהור למטבח וסיפר לנערה היתומה שהציבור מאוד משבח את הקוגל שהכינה לכבוד שבת, כדי לשמחה.

לכבוד שמחת החתונה של בני הרב צבי הירש ני"ו יצא לאור ספר "נועם שיח" חלק ב', ואחד העניינים הנידונים שם, הוא מגודל

מעלת אמירת "א גוט ווארט" להשני, והבאנו את דברי הרה"ק ה"בית אברהם" מסלאנים זי"ע, על הנוסח שאנו אומרים בליל שבת קודש בברכת מעין שבע "מחיה מתים במאמרו", שלפעמים אפשר במאמר ומילה טובה להשני, ממש להחיות מתים, עיי"ש.

ניגש אלי אחד, וסיפר לי, שהרה"ק מרן בעל ה"ישועות משה" מוויז'ניץ זי"ע – שהימא דהילולא שלו חל בכ' אדר – יום שהתקיים החתונה – התבטא באזני מקורביו לאחר פטירת זוגתו הרבנית ע"ה, שלפעמים כשהיה חוזר לביתו בליל שבת קודש לאחר עריכת שולחנו, היתה הרבנית נותנת לו 'קאמפלמאענט' ואמרת לו שהטיש היה מאוד יפה, ואמר הרבי בצער "דאס גייט מיר אויספעלן"...

סיפר לי הרה"ח ר' אליעזר יהודה פויגל שליט"א מנהל כללי של רשת הכוללים דחסידי ראחמיסטריווקא-ארה"ב, שפעם אחת שהה הרבי מראחמיסטריווקא שליט"א בקאנטרי בתחילת ימי החורף, וביום היארצייט של הרה"ק ה"מאור עינים" זי"ע ערך שם את שולחנו הטהור. באותה עת נפש בקאנטרי גם כ"ק אדמו"ר מסקולען זי"ע, וכששמע שהרבי מראחמיסטריווקא עורך את שולחנו לכבוד היארצייט, הגיע לשם להשתתף בעריכת השולחן.

לאחר הטיש כשיצא הרבי מסקולען, התבטא הרבי אמר, שהשתתפות הרבי מסקולען בסעודה, היתה לו ליזכות ולעונג גדול. כששמעו מקורביו את התבטאותו, נענו ואמרו להרבי, שבצאת הרבי מסקולען מהשולחן הטהור, התבטא באותה מטבע לשון, שהיתה לו ההשתתפות אצל האדמו"ר מראחמיסטריווקא שליט"א

לזכות גדול. כששמע הרבי את דבריהם נענה בענוותנותו ואמר בתמיהה "הוא הגיע אלי? – הוא הגיע להשתתף בסעודת היארצייט של המאור עינים..."

מסופר על הרה"ק בעל "אמרי חיים" מוויז'ניץ זי"ע, שפעם אחת בשהותו בויליאמסבורג, בליל שב"ק בעת עריכת השולחן כשהביאו לו את הצלחת עם הדגים, כשאך טעם מהדגים – התחיל לאכול את הכל – ולא הותיר שירים לחסידיו כמנהגו. כאשר עלה ביד בנו האדמו"ר מוויז'ניץ-מאנסי זי"ע לטעום חתיכה קטנה מהדגים, הרגיש מיד שהחתיכה מאוד מלוחה, וכמעט שלא שייך לאכול את הדגים, ואז הבין שלכן לא הותיר הרבי שירים, כדי שלא ירגישו במליחת הדגים, ולא ירעו למי שבישל את הדגים...

סיפר הרה"ג ר' מרדכי הורוויץ שליט"א אב"ד אונדסדארף-לייקווד, שבשנת תשכ"ה שהה בארץ ישראל זקנו הגה"צ רבי יוסף יונה הלוי הורוויץ זצ"ל אב"ד אונדסדארף-פרנקפורט, וכשחזר לחו"ל, היה שם באותה ספינה גם הגה"ק מסאטמאר זי"ע, והם השתעשעו באהבים ביעלת חן בדברי תורה.

מספר זקנו, שבתוך דבריהם שאל את הגה"ק מסאטמאר אודות ענין ה"שיריים" של הצדיק, שעובר מיד ליד "האם אין בזה משום 'בל תשקצו'?", והרבי לא ענה לו כלום. לאחר זמן התקיימה על הספינה עריכת השולחן של הגה"ק מסאטמאר, וכשחילק הרבי

שיריים, שלח אל הגה"צ אב"ד אונדסדארף-פרנקפורט שיריים
בצלחת, עם מזלג וסכין...

סיפר לי הרה"ח הנעלה ר' דוד יודא גרונער שליט"א מחשובי
חסידי סקולען בלייקווד, שלפני שנים שבת כ"ק האדמו"ר מסקולען
זי"ע בשב"ק במאנסי לרגל שבת שבע ברכות של נכדו עם נכד כ"ק
האדמו"ר מויזשניץ-מאנסי זי"ע, ושמחת השבע ברכות התקיימה
בביהמ"ד ויזשניץ מאנסי, והרבי מסקולען זי"ע השתתף שם, וכידוע
שהרבי מסקולען הוא למעלה מן הזמן ממש, אבל באותה שבת
התאמצו גבאי האדמו"ר מסקולען זי"ע מאוד חזק שהרבי יעמיד
עצמו לשעון כדי להשתתף כדבעי בשמחת השבע ברכות והתפללות,
ואכן הרבי עשה למעלה מכדי יכולתו להשתתף בתפילות ובטישים
עד כפי שידו מגעת.

בסעודה שלישית ערך האדמו"ר מסקולען זי"ע טיש בנפרד,
והיה זה פרשת בהעלותך, ואמר על דברי רש"י הידועים (במדבר ח',
ג'): ויעש כן אהרן להגיד שבחו של אהרן שלא שינה, ואמר הרבי
"עלי לא יוכלו עוד לומר שלא שיניתי, שכן אני כן שיניתי בשבת
הזה – האם כבר אירע שאני יחיה עם השעון בשבת קודש?!..."

עוד סיפר הנ"ל, שפעם אחת השתתף בעריכת שולחנו של
האדמו"ר מסקולען זי"ע בליל שב"ק, והשעה כבר היה מאוד מאוחר
– אחרי שעה שלש באישון לילה – והיה אז לילה מאוד קר, ואז
הביאו קוגל חם וטעים, והעולם החיו נפשם במאכל זה מחמת

חמימותו. כשראה הרבי את התלהבותם והנאתם, הגיב: האנשים שהם כבר מתחת לשמיכה, אינם מרגישים תענוג זה...

זכורני, שבש"ק פרשת תרומה תש"מ, התקיימה במאנסי שמחת השבע ברכות של הרה"צ רבי אהרן מנדל טווערסקי שליט"א – בנו הגדול של כ"ק האדמו"ר מסקווירא שליט"א – עם בת כ"ק האדמו"ר מוויזשניץ-מאנסי זי"ע. באותה שבת זכינו בהופעת הסבא מרן הגה"ק בעל "ישועות משה" מוויז'ניץ זי"ע.

בליל שבת נכנסו שני האחים הקדושים לעריכת השולחן, וראיתי שהאדמו"ר מוויזשניץ-מאנסי זי"ע נכנס לשולחן הטהור בבית מדרשו עם בעקיטשע שחורה – אף שבכל שבת הוא נכנס עם בעקיטשע צבעוני – ואחיו כ"ק בעל ה"ישועות משה" כן נכנס עם הבעקיטשע הצבעוני.

והנה האדמו"ר מוויזשניץ-מאנסי זי"ע כיבד את אחיו בעל ה"ישועות משה" להתחיל בעריכת השולחן. כ"ק בעל ה"ישועות משה" התחיל ב"שלום עליכם", והרבי ממאנסי עמד לצידו כמו גבאי. היו שם הרבה אנשים שהגיעו לכבוד השמחה, והיתה שם איזה רעש והמולה, והורה הרבי מוויזשניץ-מאנסי זי"ע באצבעותיו שיהיו בשקט ויאזינו לאחיו כשאומר "שלום עליכם"...

שמעתי מאת הגה"ק מרן בעל ה"ישועות משה" מוויז'ניץ זי"ע, שאמר במתק לשונו: למה החסידים תמיד בשמחה, ואין רואים עליהם שום מרירות או מתיחות (אנגעצויגנקייט), ברם סיבת הדבר

הוא, שיש להם את מידת העניוּוּת, ולכן כל אשר יקרה להם הוא טוב – טוב להם לשבת במערב כמו במזרח, אפילו תלמיד חכם הבקי בש"ס ובפוסקים שו"ע ונו"כ, אין לו שום בושָה לעמוד על הפארענצ'ס בעת עריכת השולחן – אין להם חשבונות של כבוד ומה יאמרו הבריות, וכל מה שהם עושים הוא אך ורק כדי לעשות נחת רוח להקב"ה, בלי שום פניות ומחשבות עצמיות – "אן קיין שום 'זיך'" – ולכן הם יכולים להיות תמיד בשמחה...

אחד שאל את הגה"ק מסאטמאר זי"ע, מפני מה הוא נוהג שלאחר הדלקת נר חנוכה הוא עורך שולחן לחיים עם מזונות ומשקה, והשיב לו הרבי: בריש מסכת ביצה מובא מחלוקת בית שמאי ובית הלל בדין ביצה שנולדה ביו"ט, בית שמאי אומרים תאכל וב"ה אומרים לא תאכל, וברש"י ביאר על "לא תאכל" – מפרש בגמרא טעמא. ויש לתמוה למה לא כתב כן רש"י גם על "תאכל" – בגמרא מפרש, רואים מזה, שעל "תאכל" – על כך שאומרים לאכול – לא שואלים קושיות למה, אם יש קושיא, זה רק על מה שאומרים שלא לאכול...

שמעתי מאחד, שבשבת שובה העעל"ט בעת עריכת ה"מיטאג טיש", הבחין מרן האדמו"ר מוויז'ניץ שליט"א על ישראל הדרתו בקרית וויז'ניץ בני ברק בשני אנשים שמתקוטטים אודות מקום אחד שעמדו שם, וכל אחד רצה לעמוד במקום המסויים הזה. לפתע קרא הרבי את אחד משני האנשים לגשת אליו, ונתן לו חתיכת חלה

עם דבש, ואח"כ קרא אליו את האדם השני, וגם לו נתן חתיכת חלה עם דבש, וכאשר שני האנשים ניגשו להרבי, על כרחם הוצרכו ללכת ממקומם שעמדו שם, וכך יכלו הסדרנים לסדר את המקום שלהם על הצד היותר טוב ותשקוט הארץ...

שמעתי ממו"ח שליט"א שלפני שנים בעוד הרה"ק בעל "נועם אליעזר" מסקולען זי"ע היה גר בקראנהייטס, הגיע פעם אחת לשבות בעיירה וויליאמסבורג, וכאשר נכנס הגה"ק מסאטמאר זי"ע לעריכת שולחנו הטהור בליל ש"ק, הבחין בכך שהרבה מקהל עדתו חסרים, ושאל את הגבאי "וואו איז דער עולם?" והשיב הגבאי שהאדמו"ר מסקולען הגיע, והלכו לראות את עבודתו הקדושה, הגיב האדמו"ר מסאטמאר בחיוך "עוד מעט וסקלוני..."

ברא כרעי דאביה

CONGREGATION ZICHRON ELAZAR

קהל זכרון אלעזר סאנטוב

בס"ד

על שם הנתיב רבי אלעזר לעוו ז"ע בעל "שמן רוקח" אב"ד סאנטוב • ועל שם בניו הנקרא על שמו הרה"ח הנעלה מו"ר יעקב אלימור פירדמאן ז"ל

16 Irene Court • Lakewood, New Jersey 08701

OFFICIAL RECEIPT

Name ב"ר אברהם מושיק'ל שליט"א - אונגוון
 Address 125-D Clapton Common
London E5-9AB, England
 Received by סארה סאיהל סינגל

Date כ"ג אדר תשפ"ב

Donation of \$ £ 50

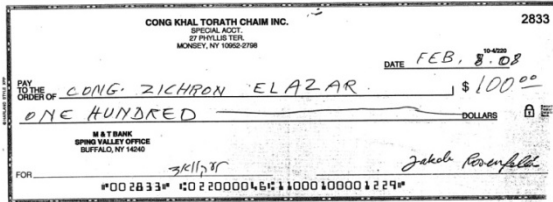
- Membership
- נדבה
- קרן הבנין
- עליות
- נר למאור
- מקוה
- קנין ספרים
- שלש סעודות

Thank You!

TX ID# 20-0750285

NO GOODS OR SERVICES RECEIVED IN RETURN FOR THIS DONATION. ALL DONATIONS ARE TAX DEDUCTIBLE.

יוסף של הקורא כספים סולמאס
 והו רבין שמורה שמונה כמאסה
 זרם נחם לבקשה מאת ה"ח
 בהיכרות חז' נשור וסאח
 313

קהל זכרון אלעזר סאנטוב

על שם הנתיב רבי אלעזר לעוו ז"ע בעל "שמן רוקח" אב"ד סאנטוב • ועל שם בניו הנקרא על שמו הרה"ח הנעלה מו"ר יעקב אלימור פירדמאן ז"ל

Congregation Zichron Elazar
 16 Irene Court Lakewood, NJ 08701

זמני התפלות ב"חצר" הקודש

בס"ד

עס האט מיר דערציילט הרה"ח ר' חיים מאיר שטערן שליט"א, דער "כותב" פון די דברי תורה פון מרן אדמו"ר מוויזשניץ שליט"א, על ישראל הדרת בקרית וויזשניץ בני ברק, אז לעצטנס האט דער רבי געפראוועט א ספעציעלן שבת פאר די יתומים פון גאנץ חצר הקודש וויזשניץ. אינמיטן דער סעודה האט מען געברענגט פאר'ן רבי'ן א גרויסע פארציע פון פערפל, און דער רבי האט געוואלט אויסטיילן די שיריים פאר יעדן קינד באזונדער. דער רבי האט גענומען א לעפל און עס אנגעפילט מיט פערפל און אריינגעגאסן די פערפל אין זיין האנט און ערשט דערנאך האט ער אריינגעגאסן די פערפל אין האנט פונעם קינד. דער גבאי האט געזען וואס דער רבי טוט האט ער געפרעגט בדרך צחות, "צי נעמט דער רבי קודם שיריים פאר זיך?" האט אים דער רבי געענטפערט מיט א פשוט, "כי'האב געוואלט אפן צי די פערפל איז נישט צו הייס (איידער איר) האב עס אריינגעלייגט אין האנט פונעם קינד..."

גליון נועם סייח פון הגר"צ אב"ד סאנטוב שליט"א.

זמני התפלות לשבת

מנחה וקב"ש... 10 דקות לאחר הדלקת נרות
 שחרית... 9:30 קידוש ושיחה לאחר התפלה
 מנחת... בזמן הדלקת נרות
 מעריב מוצע"ק... 60 דקות לאחר השקיעה

זמני התפלות לחול

שחרית... 9:00
 מנחה... 7:15
 מעריב... 8:55

אב"ד סאנטוב וסיפור השגחה פרטית שאירע עמו לפני כשבועיים

הנוסעים נבהלו מאוד לשמע דבריי, והחלו להתקשר ולברר, עד שנודע להם כי אכן טעו בכתובת. נאנח אחד מהם ואמר: "רבש"ע, מה אני עושה כאן?" אמרתי לו: אני אגיד לך מה אתה עושה כאן...

מאת: ישראל ביא

הגה"צ רבי שלמה זלמן פרי"ד מן שליט"א אב"ד סאנטוב סיפר מעשה אישי מיוחד של השגחה פרטית שבדרייה הו' עובדא לפני כשבועיים.

ביום ד' שבת העעל"ט היה יום היראצייט של אבי מורי ז"ל. והנה, מדי שנה בשנה יש איון קבוצה של כמה אנשים שבאים ממאנסי לבית החיים שבו טמון אבי ז"ל, לפקוד את קברו של הרה"ק מקאלוב ז"ע שגם טמון שם - לרגל יומא דהילולא שלו שחל ג"כ באותו יום. ויש הסכם בינינו, שכי שהם באים לשם הם ניששים גם אל קבר אבי, ושם אני אומר קדיש עם מנין. וגם בשנה זו סיכמתי אתם לבוא בשעה מסוימת כדי להיפגש על ציון אבי ז"ל.

והנה בעת שיצאו ממועגם, קיבלתי טלפון מהם, שבשנה זו באים רק חמשה אנשים ולא יהיה להם מנין. בנוסף, השנה נבצר מהבנים שלי, שמגיעים ג"כ בדרך כלל לבית החיים, להגיע בשעה הקבועה. עד כן נשאתי עיני למרום והתפללתי ליושב מרום שיעזור לי

שהיה לי מנין ואוכל לומר קדיש. בבואי לבית החיים, מיד התחלתי לחפש אולי יש שם עוד איוה אנשים. אבל במקום 'בית החיים' ראיתי 'בית המתים', כי לא היתה שם נפש חיה.

והנה לפתע הגני שומע קול רכב מגיע. כשעצר לידי, שאלו אותי הנוסעים: 'היכן היא החל' קה של קהילת וויען, מקום מנוחת הגה"צ רבי יונתן שטייף זצ"ל אב"ד וויען?' אמרתי להם שהוא קבור בבית החיים אחר לגמרי, שזה כמי רחק חצי שעה נסיעה מכאן.

כשמעו את שאמרתי להם, הסתכלו עלי בתמהון וסיפרו שהם באמצע לוויה של זקנם (הרה"ח הישיש ר' עוריאל חיים בלומנפלד ז"ל), והקדימו לנסוע לבית החיים לפני יציאת הארון, וזו הכתובת שקיבלו שאליהם צריכים להגיע, כי טבם הנפטר הוא מיוצאי קהילת וויען.

שוב אמרתי להם כי הם טעו, שכן החלקה של קהילת וויען היא בבית החיים אחר לגמרי. הם נבדו לו מאוד, והתחילו להתקשר ולי ברר מה לעשות, עד שאמרו להם כי באמת הם טעו ועליהם לנסוע

לבית החיים השני.

התאנח אחד מהם ואמר: "רבש"ע, מה אני עושה כאן?" אמרתי לו: אני אגיד לך מה אתה עושה כאן... הנה היום יש לי יארצייט, ובתוך כמה דקות חמשה רים להגיע לפה קבוצה של חמשה אנשים. ואני רואה שאתם ג"כ חמשה אנשים - וכך אוכל להגיד קדיש עם מנין."

ואכן, תוך כדי שאני מדבר עמם הגיעה הקבוצה עם חמשה אנשים, ומיד נישגשו למקום מנר חת אבי ואמרנו תהלים, ואמרתי קדיש.

אח"כ הבעתי בהתרגשות את התפעלותי על ההשגחה הנפלאה, שמן השמים סיבבו אותם באמצע הלוויה של זקנם לטעות בדרכם ולהגיע לבית החיים אחר לגמרי, רחוק חצי שעה נסיעה מהמקום הנכון, כי הקב"ה רצה לזכות את אבי ז"ל עם מנין ביום היראצייט.

נענה אחד מהם ואמר: "הקב"ה גם רצה לזכות את חובבי 'נועם שיח' מיט א גוטע מעשה..." (מתוך גיליון 'נועם שיח' פרשת יתרו תש"פ)

פעם אחת כשביקר הגה"ק מסקולען ז"ע בארץ ישראל, נסע למירון להתפלל בציון המצוינת של התנא האלקי רבן שמעון בר יוחאי ז"ע, ובאמצע התפילה עם קהל עדת מריעתו, עמד לידו אדם אחד, וכנראה הייתה לו איוו מחשבה רעה - וברצותו לגרש את היצר הרע ממנו, התחיל לצעוק "שיגעון ארויס!"... והרבי שעמד בסמיכות אליו, אמר לו בתמימותו "איך גיי שוין" [אני כבר יוצא]...

גליון 'נועם שיח' פון הגה"צ מסאנטוב שליט"א א צו דער ערשטער יארצייט פון הרה"ק מסקולען ז"ע.

בעל כרחי עניתי אמן...

לפני כמה שנים נסעתי לראשונה להונגריה וגלילותיה להשתטח על קברי הצדיקים הקדושים הטמונים שם, ועיקר מטרת נסיעתי היתה כדי לחפש את מצבת קבורתם של זקניי הקדושים ששימשו ברבנות בהונגריה, וכן כל הקשור למשפחתנו.

היה אחד שהתמצא בדרכים שם בהונגריה, והוא לקח אותי לכל המקומות. אחד המקומות שרציתי מאוד לבקר שם היתה העיירה "בארדיאוב", ששם היה דר זקינו של זקניי הגה"צ רבי שלמה זלמן פרידמן זצ"ל אב"ד ראקושהעדי, ה"ה הרה"ח מו"ה ישעיה אשר פרידמן ז"ל, שלא היה ידוע לי הרבה פרטים עליו, וכן לא ידעתי שמות אבותיו, והשתוקקתי מאוד לבוא להתפלל על ציונו, וגם לראות על המצבה אולי יתווספו לי עוד פרטים עליו ועל משפחתנו, והערכת, שמפני שהיה גר באותה עיירה, לכן מסתמא הוא גם קבור שם.

כשהגיע הזמן לנסוע לשם, התנצל הנהג שהיה מסיע אותי, שנבצר ממנו לנסוע אתי עד לשם, שכן הדרך עד שם היא דרך רחוקה מאוד, והדרך היא דרך עקלתון ולא נספיק כלום, ולכן הוא מציע לקחת אותי לכמה מקומות קרובים יותר, ששם טמונים צדיקים קדומים. מחוסר ברירה השלמתי עם המצב, אף שקצת כאב לי שלא אוכל לבדוק את מה שרציתי לבדוק כאמור לעיל, אבל בעל כרחי עניתי אמן.

בדרכינו אכן ביקרנו במקום מנוחתם של צדיקי קמאי ובמקומות מעניינים והיסטוריים, ובאחד הימים נכנסנו לעיירה "נירעדהאז", שבדרך אגב, דודי הגה"צ רבי שלום ווידער זצ"ל כיהן שם ברבנות, אך ידעתי שהוא לא קבור שם, שכן יד ביד עם ידידו הנאמן הגה"צ רבי שלום אליעזר מראצפערט זי"ע עלו על מוקדה בשנות השואה הי"ד.

בהסתובבי שם הבחנתי במצבה שכתוב עליה ששם נטמנה דודתי הרבנית אסתר בלומא ווידער ע"ה, אשת דודי הנ"ל, בת הגה"צ רבי יצחק אייזיק פרידמן זצ"ל אב"ד נירעדהאז. אח"כ ראיתי מצבה שכתוב עליה "פ"נ מרת שרה אשת הרה"ח ר' ישעיה אשר פרידמן" ... לא חשבתי שיש לזה איזה שייכות עמי, ומכל מקום התעורר בקרבי הרגש שעל הצד שכן, אגיד איזה קפיטל תהילים. אח"כ הלכתי לבית החיים הסמוך לזה, והסתובבתי שם, וראיתי מצבה שכתוב עליה "פ"נ הרה"ח ר' ישעיה אשר פרידמן ז"ל" ... ושוב, לא חשבתי לרגע שיש לזה איזה קשר עמי, אבל גם כעת עלה בלבי איזה הרגש, והדלקתי נרות והתפללתי שם.

כשחזרתי לבית התקשרתי לכמה קרובים ישישים - ובראשם הרה"ח הישיש מו"ה משה ארגעל שליט"א מחשובי חסידי טאהש - ולאט לאט התבהרה לה התמונה כולה וההשגחה העליונה הצרופה - וכך סיפרו לי - זקנינו ר' ישעיה אשר אכן היה דר רוב ימיו בבארדיאוב, אך בסוף ימיו מתה עליו אשת נעוריו ל"ע, ואח"כ נשא בזיווג שני את האשה מרת שרה ע"ה מהעיר נירעדהאז, ואף עבר לדור שם, ושם חלקת מחוקק ספון - ונמצא שהמצבה שראיתי ממרת שרה ע"ה, היא אשתו בזיווג שני, והמצבה של ר' ישעיה אשר פרידמן, אכן הוא הוא המצבה של זקנינו ר' ישעיה אשר ז"ל, שבעבורו רציתי להרחיק נדוד עד לבארדיאוב...

והדבר מפליא מאוד לראות עין בעין את ההנהגה העליונה, שמנעה ממני לנסוע ל"בארדיאוב", שכן שם "לא" אמצא את קברו של זקני, וסיבבה ההשגחה שאכנס בדרכי לנירעדהאז - ממש שלא במתכוין - ו"שם" דווקא - למצוא את קברו של זקני - כי "אלקים חשבה לטובה"...

